

Hämeenlinnan Seudun Kalevalaiset Naiset tekivät retken
Lammille Porkkalan kartanon
historialliseen kartanopuistoon 9.8.2021

Me, Hämeenlinnan Seudun Kalevalaisten Naisten yhdistyksen 11 jäsentä olimme lähdössä Lammille tutustumaan Porkkalan kartanoon ja sitä ympäröivään kartanopuistoon.

Tapaaminen pitkästä aikaa Wetterin parkkipaikalla oli riemastuttavan pulppuava. Aamupäivän sateisen harmaa taivaankansi oli muuttunut kirkkaansiniseksi. Hieman yli klo 16 kuuden auton letka alkoi matkan kohti Tuulosta ja Porkkalan kartanon koivukujaa.

Puiston varsinaista suunnittelijaa ei tiedetä eikä aivan alkuperäistä kasviluetteloa ole, mutta puiston kasveista on perimätietoa ja 1900-luvun alkupuoliskon kasvejakin tiedetään puistosta löytyvän. Osa puiston hiekkakäytävistä on 1850-luvulta ja vanhat siperianlehtikuuset sekä kartanolle johtavan koivukujan puut ovat istutettu vuosina 1884–885.

Allaolevasta linkistä pääset vierailemaan koivukujalla

[https://Porkkalan_kartanon_puisto|_Kulttuurihistoriallinen_puisto_Lammilla_\(puutarhajapuisto.net\)](https://Porkkalan_kartanon_puisto|_Kulttuurihistoriallinen_puisto_Lammilla_(puutarhajapuisto.net))

puh 0400324147

www.puutarhajuusto.net,

Porkkalankuja 60, 16900 Lammi

Puutarhamyymälä

Sankolantie 400, 16900 Lammi

Saavuimme kartanolle upeaa koivukujaa pitkin. Kuulimme niiden olevan yli 100-vuotiaita ja alkuperäisiä. Heikotettu juhlava puistokuva ohjasi meitä kohti valkoista kartanorakennusta. Emäntä Anja Rikala toivotti meidät tervetulleiksi ja kertoi ohjelman muutoksesta.

Aloitimme kahvihetkellä sisätiloissa. Tarjolla oli kahvia, teetä, mehua ja kasvis- sekä kinkkupiirakkaa. Saimme kaikessa rauhassa tutustua hienoihin huonekaluihin ja kartanon sisutukseen kuten tyylikkäisiin tapetteihin, mattoihin sekä siroihin peileihin. Kahvittelun jälkeen oli tutustumisvuorossa yläkerrassa oleva jouluhuone, jossa on paikallisten käsityöläisten tuotteita.

Saimme esimakua
tulevasta

Kartanon Joulu -tapahtumasta.

Kartanon joulu avataan marraskuussa!

Esitteessä toivotaan vierailija tervetulleeksi tunnelmalliseen joulusaliin ja kahvilaan. Joulutapahtumien aikaan järjestetään useita kukkasidonta- ja havukursseja. Puistossa on myös tonttupolku. Joulutapahtumassa voi tilauksesta ruokailla.

Täällä yläsalissa oli mielenkiintoisia tuotteita ja ah niin Jouluinen tunnelma!

Oppaamme hortonomi Anniina Rikala sekä ranskalainen spanieli Iikka ja Anniinan poika olivat valmiina kierroksellemme. Kartanon nimikkokukka jättiliigaave on melkein 100vuotias. Vuonna 1898 Porkkalan kartanon ostanut August Laurell toi jättiliigaavet Saksasta 1920-luvulla. Nykyisin ne kesäisin kasvavat päärakennuksen edustalla aurinkoisessa paikassa ja talvehtivat valoissa autotallissa, jossa lämpötila on 10 astetta. Luonnossa agaave kukkii 100 vuoden iässä ja kukinnan jälkeen lehtiruusuke kuolee. Agaaven lehdistä saadaan vahvaa kuitua esimerkiksi köysien valmistamiseen.

Puistossa on ehkä Suomen vanhin kasvihuone, rakennettu 1930-luvulla. Kasvihuonetta ja sen upeaa tilaa entisöidään Museoviraston kanssa yhteistyössä. Kasvihuoneen lattia on noin 0,5 m maapinnan alapuolella. Kasvihuoneessa on uuni ja lämpöä huoneeseen saadaan uunia lämmittämällä.

Kasvihuoneessa kasvoi monipuolinen valikoima pelargonioita ja hortensiakukkia. Kukkien joukossa oli vanhoja puutarhan hoidossa tarvittavia työvälineitä. Kasvihuoneessa kasvavassa viikunapuussa oli viikunoita raakileina. Ne kypsyvät vasta ensi syksynä.

Puutarhassa on paljon erilaisia alueita kuten keltainen kukkapenkki, saniaisalue, metsäalueessa erilaisia luonnon omia kasveja, perhosia houkutteleva kukkapenkki, ruusualue, Gottage Garden alue, kantojen oheen rakennettu metsäkasvien alue, valkoisten kukkien alue, varjon kasvien alue ja monia muita mielenkiintoisia ryhmiä. Netistä löytyy paljon lisätietoa esim. [Saran mökissä ja puutarhassa: Porkkalan kartano osa1 \(sarahein.blogspot.com\)](http://sarahein.blogspot.com)

Vanhaa puuta kiertää vuosikymmenien ikäinen köynnöshortensia. Viereisessä kuvassa köynnöshortensia näkyy kokonaisena pöytärykelmän takana. Hortensia tarvitsee aina jonkin tukipuun, jonka tukemana se voi hyvin.

Kartanon takaosan kaunis ja laaja nurmikkoinen puutarha Villiviini peittää kokonaan talon seinän. Nurmikolla on mielenkiintoisia kukkarykelmiä. Kelloköynnöstä ympäröi viehättävä yksivuotisten lilakukkaisten ryhmä.

Cottage Garden on ollut hortonomi Anniina Rikalan nykyisen kartanopuutarhan suunnittelun taustalla rakennetta ja ilmettä pohtiessaan.

Kasvit kasvat sekaisin – hyötykasveja, kukkia, monivuotisia yksivuotisia. Kasveilla ei ole selkeästi rajattuja alueita. Erilaiset kaariporttimaiset köynnöskasvien tuet antavat alueelle hienolla tavalla vaihtelevuutta.

Tässä on esimerkki puutarhaan rakennetusta viihtymispaikasta, jossa voi seurata luonnon ihmeitä, vuodenaikojen tunnelmien vaihtumista, kuunnella luonnon ääniä, viettää kahvihetki ystävien kanssa, tässä majassa nauttia kuumana kesäpäivänä varjojen tarjoilemasta viileydestä ja auringon varjoleikeistä.

Puutarhasta löytyy useita erilaisia levähtämipaikkoja.

Leikkokukkien lukumäärä ja niiden merkitys

1. kukka - Olet kaikkeni. Rakastan sinua!
2. kukkaa - Haluan tavata sinut yhä uudelleen.
3. kukkaa - Haluaisin olla kanssasi kahden.
4. kukkaa - Kunnioitan sinua, mutta vielä en rakastakaan.
5. kukkaa - Minä rakastan sinua.
6. kukkaa - Toivon, että paranet pian./En usko lupauksiasi.
7. kukkaa - Kosirta.
8. kukkaa - Olen sinua kunnes luolama me eroittaa.
9. kukkaa - Kunnioitan sinua ja olen aina ystäväsi.
10. kukkaa - Haluan tehdä kaikkeni hyväksi.
11. kukkaa - Olen aina ystäväsi, mutta rakkautesi ei ole vielä herännyt.
12. kukkaa - Heillä on vaikeuksia, mutta uskon kaiken järjestyvän.
13. kukkaa - Minä vihaan ja halveksin sinua.
14. kukkaa - Olet kaikkeni!
15. kukkaa - Olet ansainnut kiitokseni / Olet kiittänyt kunnioitukseksi. / Olet kiittänyt.

Viesti kukkien avulla

Kukkaiskieli polveutuu jo 1700-luvun keskieurooppalaisista porvarispiireistä. Tuolloin miesten ja naisten välinen kanssakäyminen oli hyvin rajattua, niinpä keksittiin keino, jolla tunteita saattoi viestiä (lähes) muiden huomaamatta vastakkaiselle sukupuolelle. Nykyään näitä perinteitä levittävät lähinnä kukkakauppiaat. Kukkaiskieli on yhdistelmä kasvin fyysisiä ominaisuuksia, kansanperinnettä, mytologiaa ja uskontoa.

Mitä kukka kertoo?

Hajuberne: kodikas onni. *Iiris*: terveys, kunnioitus. *Jasmiini*: rakastettavuus. *Kielo*: onnellisuus, onnen paluu. *Kuusama*: totuudellisuus. *Leimukukka*: yhteenkuuluvuus. *Lemmikki*: aito rakkaus, muistaminen. *Lilja*: siveys, puhtaus.

Kartanopuutarhan puistometsän siimeksessä on sinapinkeltainen rakennus, joka toimii yleisötapahtumapäivinä kahvilana. On arvoitus, rakennettiinko puurakennus torneineen alun perin kappeliksi vai huvimajaksi. Sauna-käytöstä luovuttiin jo 50-luvun lopulla, kun Ormajärven pintaa laskettiin kaksi metriä ja ranta pakeni 250 metrin päähän.

Elämän ympyrä, jossa vuorottelevat kauniit graafiset pikkukivialueet ja kukka-asetelmat.

Katri Vala

Kukkiva maa

Maa kuohuu syreenien sinipunaisia
terttuja,
pihlajan valkeata kukkahärmää,
tervakkujen punaisia tähtisikermiä.
Sinisiä, keltaisia, valkeita kukkia
lainehtivat niityt mielettöminä merinä.
Ja tuoksua!
Ihanampaa kuin pyhä suitsutus!
Kuumaa ja värisevää ja
hulluksijuovuttavaa,
pakanallista maan ihon tuoksua!

Elää, elää, elää!
Elää raivokkaasti elämän korkea hetki,
terälehdet äärimmilleen auenneina,
elää ihanasti kukkien,
tuoksustansa, auringosta hourien –
huumaavasti, täyteläisesti elää!

Mitä siitä, että kuolema tulee!
Mitä siitä, että monivärinen ihanuus
varisee kuihtuneena maahan.
Onhan kukittu kerta!
On paistanut aurinko,
taivaan suuri ja polttava rakkaus,
suoraan kukkasydämiin,
olemusten värisevään pohjaan asti!

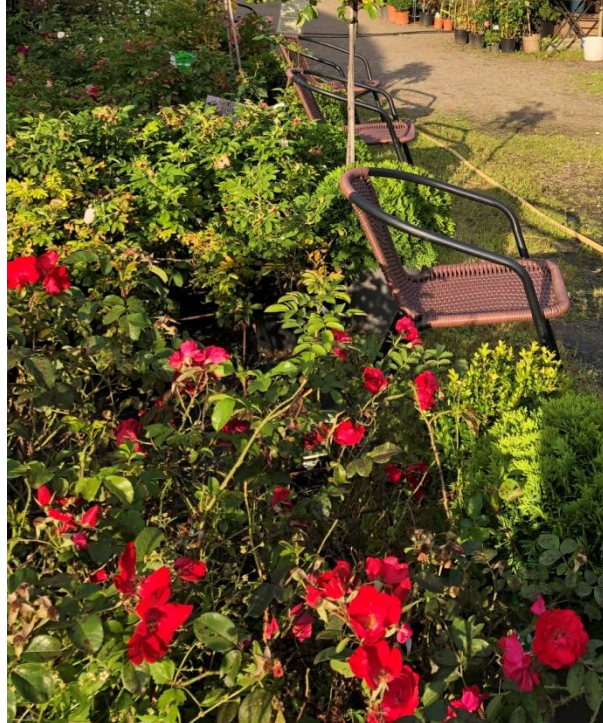

Anneli Korhonen lausui runon lähtiessämme Porkkalan kartanosta
kiitoksena kokemastamme ihanasta opastetusta kartanopuutarhakierroksesta.

Puutarhamyymälä on laajalla alueella. Siellä on tilaa kävellä ja suunnitella omia hankintoja. Valikoima on erittäin monipuolinen

Poikkesimme lopuksi monipuoliseen ja laajaan **Porkkanan kartanon puutarhamyymälään**, joka on pienen matkan päässä kartanosta. Usealla oli lähtiessä kassallinen kotiin vietäviä.

Valikoimista löytyy puiden, pensaiden, havukasvien, köynnösten ja ruusujen lisäksi erittäin kattavasti perennoita. Siellä on myös yrttien ja vihannesten taimia, kesäkukkia- ja köynnöksiä sekä valmiita ampeleita. Alueella on lapsille pieni leikkialue.

Porkkanan kartanon puutarhamyymälä, Sankolantie 400, 16900 Lammi

Porkkalan kartano

on oiva tutustumiskohde ja taimimyymälän valikoima on vertaansa vailla.

Tapahtumakalenteri löytyy web-sivulta

www.puutarhapiisto.net

puh 0400324147

Retkiraporttini on epätoivoinen yritys kertoa Teille, jäsenemme ja asiasta kiinnostuneille, jostakin aivan ihmeellisestä, sadunomaisesta tunnelmasta, jonka saimme pienen hetken ajan kokea.

Ehkä tämä kuvatarina houkuttelee sinua perhosen lailla tutustumaan johonkin suomalaiseen mystiseen luonnon puutarhaan, sen viesteihin, tuoksuihin, ääniin, väreihin.

Voin vain kuvitella, millainen tunnelma on keväisessä kukkametsässä, keskikesän kukkien värisinfoniassa tai syksyllä puiden lehtien hehkuessa tai joulun aikaan lumen peittäessä kukkakumpuja ja koristellessa puiden oksia.

Kuvatarinan kokosi: *Maritta Päivinen*

Kuvat:

Taina Kangas, Teija Koskelainen, Anja Kuoppa ja Maritta Päivinen

Lähteitä

<https://www.meillakotona.fi/artikkelit/Porkkalan-kartanon>

https://sarahein.gloggspot.com/2015/09/Porkkalan-kartano_osa1.html

[Jättiagaave on valittu Porkkalan kartanon tunnuskasviksi - Luonnonvarakeskus \(luke.fi\)](#)

https://hamewiki-fi/wiki/Porkkalan_kartano

<https://puutarhapiisto.net/puisto.html>

[Porkkalan kartanon puisto | Kulttuurihistoriallinen puisto Lammilla \(puutarhajapiisto.net\)](#)